

ління соціально-економічним розвитком регіонів, із урахуванням їх територіальної специфіки та необхідності міжрегіональної взаємодії з питань енергозбереження. Кластерні об'єднання можуть стати ефективною формою і засобом поєднання загальнодержавних, корпоративних та індивідуальних інтересів для досягнення кінцевого результату — активізації підприємницької діяльності, підвищення ефективності та зростання економічного розвитку регіонів, забезпечення гідного рівня і якості життя населення.

Література

1. *Портер Майкл Э.* Конкуренция / Майкл Портер ; [пер с англ.]. — М. : Изд. дом «Вильямс», 2005. — 608 с.
2. *Цихан Т.В.* Кластерная теория экономического развития // Теория и практика управления. — 2003. — № 5.
3. *Семенова Н.Н.* Кластеризация — новое явление в мировой экономике и политике [Електроний ресурс]. -Режим доступа: <http://www.nikst.ru>.
4. *Третьяк В.П.* Кластеры предприятий как форма квазиинтеграции. [Електроний ресурс]. — Режим доступа: http://www.znanie.org/FLG/Tretyak/Prezen21_10.ppt.
5. *Самострокова Е. С.* Классификация кластеров предприятий. // Молодой ученый. — 2012. — №1. — Т.1. — С. 141—143.
6. *Михайлов С.Н., Балябина А.А.* Региональные энергетические кластеры: проблемы и перспективы // Российское предпринимательство. — 2008. — № 10. — Вып. 1 (120). — С. 20—25.
7. *Захарченко В.И., Глуценко Л.Д.* Разработка кластерной политики для малого бизнеса в промышленности. [Електроний ресурс]. — Режим доступа: http://www.rusnauka.com/4_SND_2011/Economics/10_78442.doc.htm
8. *Леончик Е. Ю.* Кластерный анализ. Терминология, методы, задачи / ОНУ им. И.И. Мечникова, ИМЭМ; Изд. 2-ое, перераб. и доп. — Одесса: Б.в., 2011. — 67 с.
9. *Филлипов П.Н.* Кластеры конкурентоспособности // Эксперт Северо-Запад. — 2003. — № 43.
10. *Соколенко С. И.* Производственные системы глобализации: сети, альянсы, партнерства, кластеры / С. И. Соколенко. — К. : Логос, 2002. — 646 с.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2013

УДК 658.15:336.22:622.691.5

Савко О. Я., асистент,
аспірант кафедри економіки підприємства,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

АНАЛІТИКА ТЕНДЕНЦІЙ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті проведено аналіз показників ліквідності і платоспроможності газорозподільних підприємств. На базі абсолютних показників фінансової стійкості здійснено аналіз зведених показників і визначено тип фінансової стійкості підприємств. Подано динаміку середніх значень коефіцієнтів оборотності оборотних коштів і активів. Проаналізовано величину чистого оборотного капіталу газорозподільних підприємств, що дало можли-

вість виділити тип фінансової політики управління поточними активами та зобов'язаннями. На основі дискримінантних моделей і коефіцієнта Бівера виконано розрахунок показників ймовірності банкрутства підприємств. За допомогою програмного комплексу ПП Statistica 6 побудовано кореляційну матрицю між зазначеними показниками ймовірності банкрутства та встановлено, що існує значимий позитивний зв'язок, який свідчить про покращення загального фінансового стану даних підприємств.

Ключові слова: газорозподільні підприємства, фінансовий стан, фінансова стратегія, напрямки розвитку, фінансові ресурси, коефіцієнти.

Вступ. Аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання виступає одних з основних елементів обґрунтованого прийняття управлінських рішень та оцінки ефективності діяльності підприємства. Великою мірою від результатів такого аналізу залежить подальше проведення відповідної фінансової політики за основними її складовими, розробка і реалізації фінансової стратегії. Актуальність досліджень полягає в тому, що фінансовий стан є інтегральним поняттям, зміст якого полягає в аналізі фінансової стійкості, платоспроможності (ліквідності), визначенні ймовірності банкрутства і на цій основі проведення напрацювань щодо поточного та стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємства, його конкурентоспроможності і ділової репутації, а також рекомендацій щодо напрямів подальшого розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання оцінки, ефективності та управління фінансовим станом підприємства є предметом досліджень багатьох науковців. Серед вітчизняних учених: М. Білик, Р. Квасницька, І. Кордонець, Л. Лахтіонова, Б. Литвин, Д. Малиш, Т. Рзаєва, І. Стасюк, М. Стельмах, Г. Шамота, О. Шеремет, російських науковців — В. Банк, С. Банк, Е. Ненашев, Г. Савицька, Р. Сайфулін, Е. Стоянова, Л. Тараскіна, А. Шеремет та ін., праці, яких формують значний науковий доробок теоретико-методичних основ сутності, напрямків і структури аналізу фінансового стану підприємства. Однак значна кількість фінансових показників, які використовуються для аналізу фінансового стану підприємств і методик їх розрахунку, потребують подальших системних досліджень та аналітичних обґрунтувань. На теперішній час залишається невирішеною частина питань, пов'язаних з аналізом фінансового стану підприємств у базових галузях економіки країни, особливо у тих, для яких використовується механізм державного регулювання цін, зокрема це діяльність підприємств газорозподільної системи. Дані підприємства формують регіональну газорозподільну мережу трубопроводів і в структурі газового ринку України вони є кінцевою ланкою розподілу газу, транспортуючи природний газ від магістральних газопроводів до споживачів.

Постановка задачі. Метою статті є проведення аналізу фінансового стану газорозподільних підприємств для виявлення та оцінки ризиків неплатоспроможності, ідентифікації фінансової політики у сфері управління поточними активами та зобов'язаннями, і на цій основі вироблення рекомендацій щодо подальших пріоритетів формування стратегій здійснення фінансової діяльності.

Результати досліджень. Аналіз фінансового стану діяльності підприємств виступає інформаційно-аналітичним забезпеченням прийняття стратегічних рішень у напрямі формування та реалізації фінансової стратегії. Він є основою для проведення оцінки: загальної ефективності роботи, як керівництва, так і підприємства загалом, наявного потенціалу та факторів зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єкта господарювання. Для оцінки фінансового стану підприємства використовують велику кількість фінансових показників за різними напрямками та методами проведення аналізу [1, с. 139; 2, с. 272—273].

Важливим напрямом аналізу фінансового стану підприємств є оцінка його ліквідності та платоспроможності. Для аналізу ліквідності підприємств газорозподільної системи було використано традиційні показники, в основі розрахунку яких лежить співставлення оборотних активів різного ступеню ліквідності з поточними зобов'язаннями, зокрема: коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності (рис. 1).

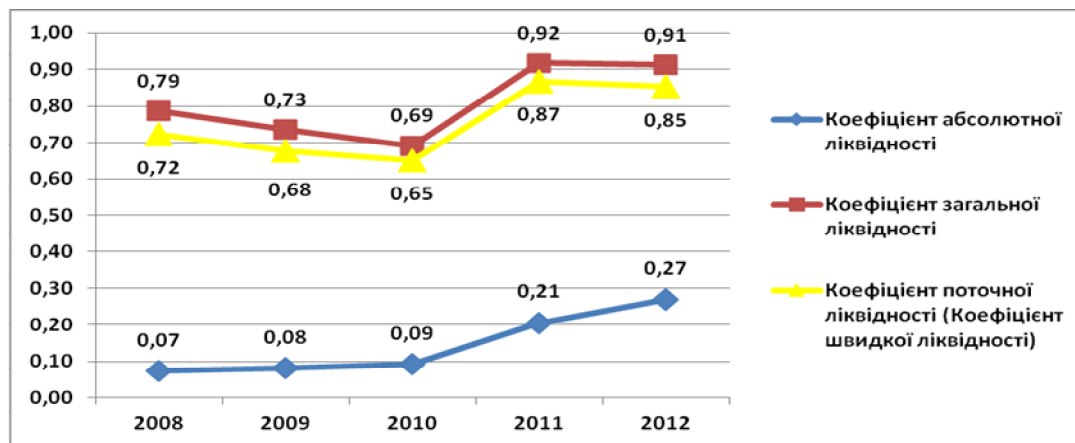

Рис. 1. Динаміка середніх значень коефіцієнтів ліквідності газорозподільних підприємств України протягом 2008—2012 рр.

Слід відмітити, що в цілому динаміка показників ліквідності в галузі позитивна, і наявні тенденції росту зазначених показників. Так, спостерігається значне зростання показника абсолютної ліквідності, значення якого в 2011—2012 році становило відповідно 0,21 і 0,27, що перевищувало нормативне значення — 0,2. Коефіцієнт загальної ліквідності дещо менший від нормативного (1—2) однак наближається до нижньої його межі. Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться в нормативних межах (0,7—0,8).

Варто зауважити, що на динаміку показників ліквідності підприємств мають значний вплив такі чинники, як: зміна чистого оборотного капіталу; зменшення терміну дебіторської заборгованості; збільшення терміну кредиторської заборгованості; зменшення витрат підприємства; скорочення невиробничого споживання та контроль за грошовими потоками; збільшення власного капіталу.

Кореляційне поле між показником загальної ліквідності та величиною чистого оборотного капіталу вказує на наявність прямо пропорційної залежності між цими величинами (рис. 2).

Величина чистого оборотного капіталу важлива для оцінки ефективності фінансової стратегії підприємства, так як вона в собі узагальнює результати реалізації комплексної політики управління поточними активами та пасивами.

Суть фінансової політики комплексного управління поточними активами та поточними пасивами полягає в визначенні раціональної структури активів (співвідношення необоротних та оборотних активів) і структури джерел їх фінансування. Розрізняють три типи фінансової політики управління поточними активами та відповідно три типи управління поточним пасивами: агресивна, поміркована та консервативна [3].

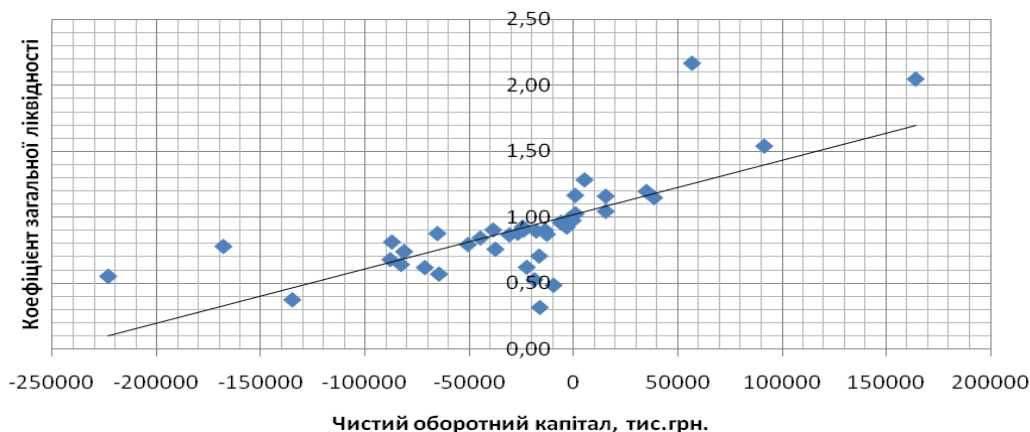

Рис. 2. Залежність між величиною чистого оборотного капіталу газорозподільних підприємств та їх ліквідністю на кінець 2012 року.

Аналіз величини чистого оборотного капіталу для більшості газорозподільних підприємств (у 2012 році їх кількість склала — 31 підприємство із 41 підприємства взятих для дослідження) характеризується від'ємним значенням, що вказує про домінування агресивної політики управління поточними пасивами. Від'ємне значення величини чистого робочого капіталу, також свідчить про зменшення потреби у фінансуванні оборотних коштів і характеризує такий стан підприємства, коли він свою діяльність фінансує за рахунок кредиторів. Негативним проявом від'ємного значення чистого оборотного капіталу є зниження фінансової стійкості та високі ризики неплатоспроможності.

Фінансова стійкість підприємства та її підтримка на належному рівні є однією з пріоритетів фінансової стратегії. Фінансова стійкість здебільшого визначається структурою капіталу підприємства, а її аналіз доцільно проводити із врахуванням політики управління власним і позиковим капіталом. Фінансова стійкість як оцінка структури капіталу безпосередньо впливає на підтримку ліквідності, кредитоспроможності підприємства, його інвестиційну привабливість.

Аналіз фінансової стійкості проведемо використовуючи найпоширенішу групу показників: коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу), коефіцієнт заборгованості, коефіцієнт довгострокового залучення позикових засобів, коефіцієнт маневреності власних коштів.

Тенденції показників структури капіталу свідчать про нарощування власного капіталу газорозподільних підприємств (табл. 1), зниження їх фінансової залежності. Так, коефіцієнт заборгованості скоротився протягом досліджуваного періоду більше ніж у 2 рази і на кінець 2012 року склав 1,015. Це означає, що в консолідованій структурі пасиву на 1 грн власних коштів приходилось лише 1,015 грн залучених (позикових).

Ріст коефіцієнта автономії вказує на збільшення вкладення власних коштів підприємств у загальну вартість свого майна значення даного показника у 2012 році становило 0,496. Негативною тенденцією, яка свідчить про процеси згорання довгострокового кредитування галуз, є динаміка коефіцієнта довгострокового залучення позикових засобів, який у 2011—2012 роках суттєво зменшився у порівнянні із попередніми роками.

Таблиця 1

ДИНАМІКА ЗВЕДЕНИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА 2008—2012 роки

Коефіцієнти фінансової стійкості	Формули	2008	2009	2010	2011	2012
Коефіцієнт заборгованості	ПК/ВК	3,012	4,141	4,899	1,159	1,015
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)	ВК/А	0,249	0,194	0,169	0,463	0,496
Коефіцієнт маневреності власних коштів	(ВК+ДК-НА)/ВК	-0,756	-0,836	-1,52	-0,099	-0,109
Коефіцієнт довгострокового залучення позичкових засобів	ДК/ВК	0,278	0,659	0,615	0,178	0,154

Широкого використання в економічній літературі для оцінки фінансової стійкості дістала методологія побудови абсолютних показників фінансової стійкості на основі визначення та ранжування джерел формування запасів і витрат [4, т. 112—115; 5; 6, с. 94—98].

Для характеристики джерел формування запасів і витрат використовується кілька показників, які відбивають різні види джерел:

1) наявність власних оборотних коштів;

2) наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і витрат або функціонуючий капітал;

3) загальна величина основних джерел формування запасів і витрат.

Трьом показникам наявності джерел формування запасів відповідають три показники забезпечення запасів джерелами формування коштів:

1) надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів.

2) надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів і довгострокових джерел формування запасів.

3) надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів.

За допомогою показників забезпечення запасів джерелами формування коштів визначають трьохкомпонентний показник фінансової стійкості підприємства (табл. 2). У даному методичному підході виокремлюють чотири типи поточної фінансової стійкості підприємства і він є доповненням до уже наведеного коефіцієнтного аналізу.

Таблиця 2

ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ ПОКАЗНИКІВ ЗА ТИПАМИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Показник	Тип фінансової стійкості			
	Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійкий стан	Кризовий стан
$S(\Phi)$	$S(1, 1, 1)$	$S(0, 1, 1)$	$S(0, 0, 1)$	$S(0, 0, 0)$
Стисла характеристика	Висока платоспроможність: підприємство не залежить від кредитів	Нормальна платоспроможність: ефективне використання позикових коштів	Порушення платоспроможності: необхідне залучення додаткових джерел	Неплатоспроможність підприємства — межа банкрутства

За даними газорозподільних підприємств був визначений трьохкомпонентний показник фінансової стійкості, як для галузі в цілому, так і для окремих підприємств. Результати розрахунків зведених абсолютних показників фінансової стійкості наведено в табл. 3.

Хоча зведений розрахунок трьохкомпонентного показника показав нестійкий фінансовий стан, однак динаміка компонентних показників засвідчує систематичне зменшення нестачі власних і довгострокових джерел фінансування величини запасів, що є підтвердженням зростання рівня фінансової стійкості газорозподільних підприємств. Крім цього на кінець 2012 року встановлено збільшення числа підприємств, які відповідно до даної методики виявилися абсолютно стійкими в 2008 році — 4, а в 2012 році — 7.

При оцінці ділової активності та оборотності оборотних засобів газорозподільних підприємств важливим є виявлення тенденцій в пришвидшенні оборотності оборотних засобів та активів, виявлення відносного вивільнення оборотних коштів і зміни потреб у їх фінансуванні з допомогою показника тривалість фінансового циклу.

Таблиця 3

**ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ
ЗА МЕТОДИКОЮ АБСОЛЮТНИХ ПОКАЗНИКІВ, тис. грн**

Показник	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Загальна величина запасів, Z	644144	741718	530497	374762	402599
Наявність власних оборотних засобів	-3417355	-4678033	-6515218	-2423960	-2547573
Наявність власних та довгострокових джерел формування запасів та витрат	-2498252	-2616362	-4645494	-865282	-1057001
Загальна величина джерел	6534927	8271185	8369402	7674245	7219496
Надлишок(нестача) власних джерел	-4061499	-5419751	-7045715	-2798722	-2950172
Надлишок(нестача) власних і довгострокових джерел	-3142396	-3358080	-5175991	-1240044	-1459600
Надлишок (нестача) загальної величини джерел	5890783	7529467	7838905	7299483	6816897
Тип фінансової стійкості	Нестійкий	Нестійкий	Нестійкий	Нестійкий	Нестійкий

Слід зазначити, що основні показники оборотності (рис. 3) відображають тенденцію до прискорення оборотності, що свідчить про достатньо ефективне управління майном. Найбільшими темпами зростали коефіцієнти оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості, що свідчить про покращення розрахунків та скорочення заборгованостей.

Зростання коефіцієнтів оборотності на газорозподільних підприємствах відбулося внаслідок випереджаючих темпів доходів над ростом активів.

Важливе значення для оцінки ефективності фінансової стратегії має показник тривалість фінансового циклу. Фінансовий цикл характеризує потребу підприємства в оборотних коштах для здійснення діяльності і представляє різницю між операційним циклом і тривалістю обороту кредиторської заборгованості.

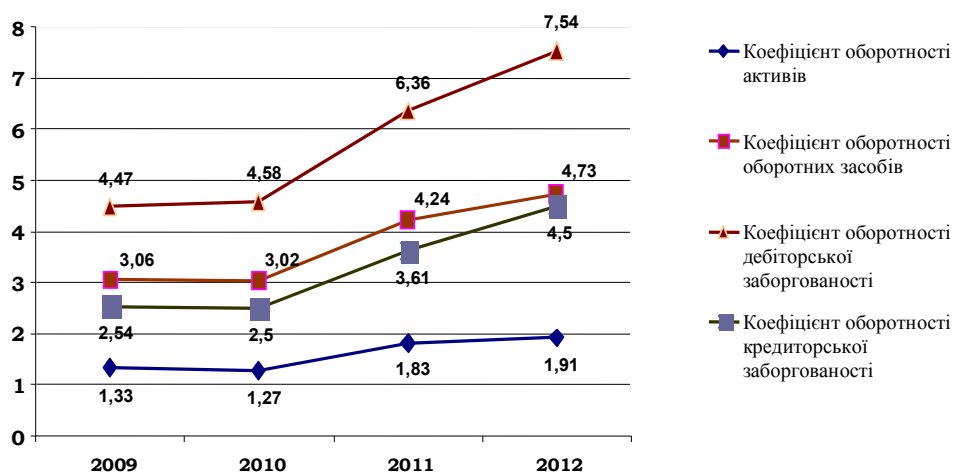

Рис. 3. Динаміка середніх значень коефіцієнтів оборотності газорозподільних підприємств протягом 2009—2012 рр.

Аналогічно величині чистого оборотного капіталу тривалість фінансового циклу є індикатором домінуючої фінансової стратегії підприємств. Якщо тривалість фінансового циклу збільшується, то це характеризує або агресивну політику управління поточними активами (нарощення виробничих запасів та дебіторської заборгованості) або консервативну політику управління поточними пасивами (зменшення кредиторської заборгованості). Для підприємств вигідно мати від'ємну тривалість фінансового циклу, так як вона свідчить про використання для фінансування операційної діяльності підприємства «чужих коштів». Для газорозподільної галузі у зв'язку з її монополістичним становищем стало нормою використовувати зовнішні ресурси для фінансування своєї діяльності (рис. 4). Динаміка тривалості фінансового циклу характеризує зменшення його від'ємного значення, що свідчить про процеси скорочення кредиторської заборгованості на даних підприємствах і відповідно, зменшення їх зовнішнього фінансування.

Дослідження показують, що від'ємні значення таких показників: як чистий оборотний капітал, тривалість фінансового циклу, показники структури капіталу підприємств зумовлюють наявність високого ризику неплатоспроможності та банкрутства. Тому для ефективного формування фінансової стратегії розвитку газорозподільних підприємств пріоритетне значення має оцінка ризику неплатоспроможності. В практиці проведення фінансового аналізу ризик неплатоспроможності визначають використовуючи цілу сукупність показників неплатоспроможності та ризику банкрутства, серед яких чільне місце займають зарубіжні моделі.

Основними моделями оцінки ризику неплатоспроможності та банкрутства, які використані в дослідженні стали: п'ятифакторна модель Альтмана редакції 1968 та 1983 років, коефіцієнт неплатоспроможності Бівера, модель Таффлера, модель Спрінгейта [7, с. 134—136; 8, с. 620—623; 9, с. 178; 10, с. 133—134]. Всі ці моделі крім коефіцієнту неплатоспроможності Бівера, визначенні на основі проведення дискримінантного аналізу. Дані моделі неодноразово тестувалися на масивах даних діяльності різних підприємств і показували статистично значимі результати.

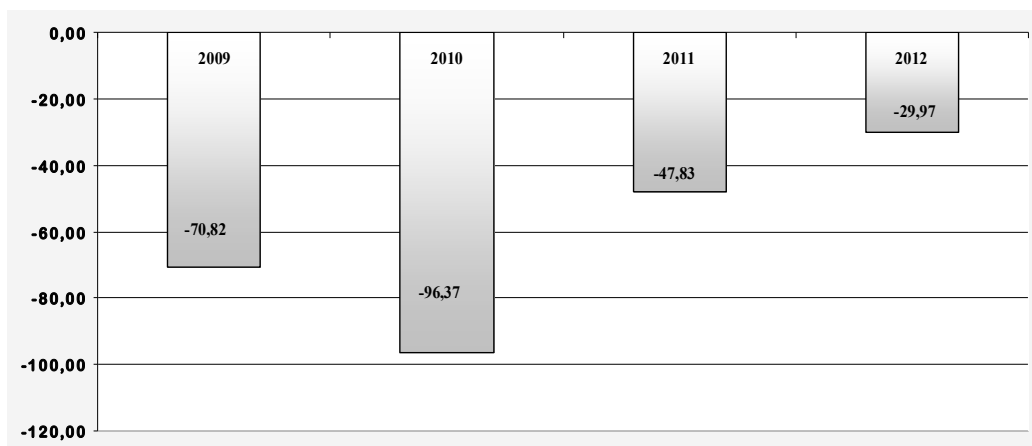

Рис. 4. Середня тривалість фінансового циклу газорозподільних підприємств, днів

Розрахунок за відповідною методологією цих показників для підприємств з газопостачання та газифікації також виявив помітні тенденції до зростання їх середніх значень протягом 2009—2012 років, що свідчить про те, що діюча фінансова політика сприяла покращенню загального фінансового стану підприємств (рис. 5).

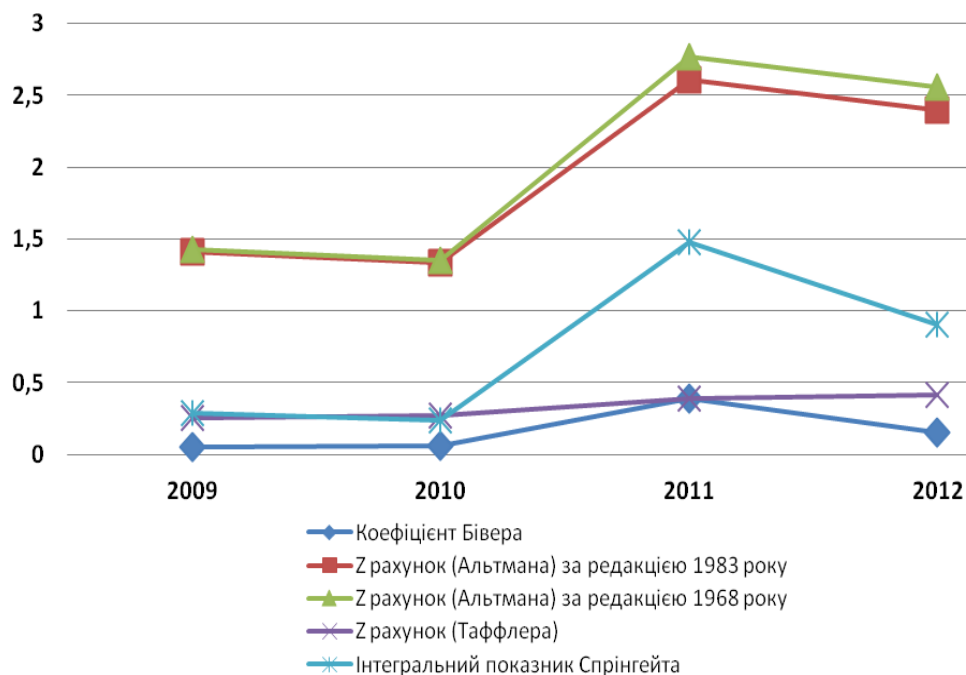

Рис. 5. Динаміка середніх значень показників загрози банкрутства газорозподільних підприємств за 2009—2012 рр.

Зміна середніх значень комплексних показників ризику банкрутства неоднозначно свідчить про загальне зниження ризику та покращення фінансового стану підприємств. Так середні значення показника Альтмана за редакцією 1983 року підвищилися в 1,7 рази з 1,4 в 2009 році до 2,4 в 2012 році. Показник Тафлера зріс в 1,66 разу, інтегральний показник Спрінгейта в 3,13 разу, коефіцієнт Бівера

— ув 2,9 рази. Тобто, всі показники банкрутства показали динаміку до зростання, яка свідчить про покращення фінансового стану підприємств за досліджуваний період і зниження ризиків неплатоспроможності.

Так, як кожен з показників загрози банкрутства визначався на основі системи показників, які характеризують різні аспекти фінансової діяльності підприємства, то вони мають інтегральний характер відображення фінансового стану. Для визначення взаємоузгодження в динаміці інтегральних показників банкрутства побудуємо їх кореляційну матрицю (табл. 4).

Як показує кореляційна матриця між показниками ймовірності банкрутства існує значимий позитивний зв'язок, що свідчить про об'єктивність висновків щодо загального покращення фінансового стану газорозподільних підприємств протягом 2008—2012 рр. Причинами такої динаміки стало як підвищення регульованих тарифів, збільшення рентабельності діяльності підприємств, так і перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Таблиця 4

**КОРЕЛЯЦІЙНА МАТРИЦЯ ПОКАЗНИКІВ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА
ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ (розрахунок проведено в *nn statistica 6*)**

Показник	Відмічено кореляції значимі на рівні $p < 0,05000$				
	K_bivera	Z_alt_1983	Z_alt_1968	Z_leff	Z_sprin
K_bivera	1,00	0,62	0,63	0,50	0,
Z_alt_1983	0,62	1,00	0,98	0,67	0,
Z_alt_1968	0,63	0,98	1,00	0,75	0,
Z_leff	0,50	0,67	0,75	1,0	0,
Z_sprin	0,86	0,87	0,85		1,

Висновки. Аналіз фінансового стану газорозподільних підприємств за основними напрямками дав можливість оцінити існуючу політику управління поточними активами та зобов'язаннями, а також сформулювати бачення щодо її можливого удосконалення. Домінування агресивної політики управління оборотними активами поряд зі зміною політики управління поточними зобов'язаннями сприяли покращенню основних показників фінансового стану підприємств [11]. На основі сформованої кореляційної матриці показників ймовірності банкрутства, було виявлено значимий позитивний зв'язок між даними значеннями, який підтверджує висновки зроблені на основі аналізу фінансової політики управління активами і зобов'язаннями газорозподільних підприємств.

Подальшим напрямком наших досліджень буде апробація методичних підходів для порівняльного аналізу ефективності діяльності газорозподільних підприємств на основі сучасних параметричних і непараметричних методів аналізу, це дасть змогу удосконалити механізм формування фінансової стратегії їх розвитку.

Література

1. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу / Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С., Нешев Е.В. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 250 с.
2. Шамота Г. М. Дослідження підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Г. М. Шамота, Д. О. Малиш // Бізнес Інформ. — 2013. — №3 — С. 271—278.

3. *Стоянова Е.С.* Комплексное управление текущими активами и пассивами предприятия/ Елена Семеновна Стоянова //Финансовый менеджмент, корпоративные финансы [Электронный ресурс] — Режим доступа: http://www.elitarium.ru/2013/03/20/print:page,1,upravlenie_aktivami_passivami_predpriyatija.html
4. *Литвин Б.М.* Финансовый анализ: Навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. — К.: «Хай_Тек Прес», 2008. — 336 с.
5. *Лахтіонова Л.А.* Модель внутрішнього аналізу фінансової стійкості компанії на основі абсолютних її показників/ Лахтіонова Людмила Анатоліївна. [Електронний ресурс] — Режим доступа: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/73.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/73.pdf)
6. *Банк В. Р.* Финансовый анализ : учеб. пособие / В. Р. Банк, С.В. Банк, Л. В. Тараскина. — М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. — 344 с.
7. *Фінансовий аналіз: Навч. посібник / О. О. Шеремет.* — К., 2005. — 196 с.
8. *Савицкая Г.В.* Экономический анализ: Учебник / Г. В. Савицкая. — 8-е изд., перераб. — М.: Новое знание, 2003. — 640 с.
9. *Рзаева Т.Г.* Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства/ Т.Г. Рзаева, І.В. Стасюк // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — №3. Т.1. — С. 177—181.
10. *Квасницька Р.С.* Етапність проведення діагностики кризового стану та ймовірності банкрутства підприємства/ Р.С. Квасницька, І.М. Кордонець // Вісник Хмельницького національного університету. — 2011. — №2. — С. 130—135.
11. *Савко О. Я.* Оцінка ефективності діяльності газорозподільних підприємств/ О.Я. Савко // Стратегія підприємства: зміна парадигми управління та інноваційні рішення для бізнесу: міжнар. наук-прак. конф., 14—15 лист. 2013 р.: тези доп. — К.: КНЕУ, 2013. [Електронний ресурс] — Режим доступа: http://conference.spkneu.org/business_strategy_2013/tezy/savko-o-ja/

Стаття надійшла до редакції 25.11.2013

УДК 330.101

Васильченко К. Г., аспірант,
Херсонський національний технічний університет

СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розглянуто сучасний стан інноваційної діяльності харчової промисловості України, проаналізовано ключові проблеми та здійснено оцінку основних її економічних показників, на підставі яких сформульовані перспективи розвитку вітчизняного харчового виробництва.

Ключові слова: інновації, харчова промисловість, стан, перспективи.

Вступ. Харчова промисловість — важливий, багатoproфільний, соціально-орієнтований сектор національної економіки, який забезпечує виробництво широкого спектру споживчих товарів, сприяє підвищенню зайнятості працездатного населення та поліпшенню його добробуту. За рівнем споживання продукція ця галузь набагато випереджає ринки побутової електроніки, автомобілів і інших товарів. Крім того харчова промисловість, яка тісно пов'язана з багатьма суміжними галузями, сприяє розвитку сільського господарства, хімічної та машинобудівної промисловості. Ключовим чинником підвищення ефективності роботи галузі та посилення конкурентоспроможності харчової продукції на внутрішньому та зов-